

32. OTURUM

İzlanda'da Yerel Demokrasi

Tavsiye Kararı 402 (2017)¹

1. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi aşağıdaki hususlara atıfta bulunur:

a. Kongre'nin amaçlarından birinin "yerel ve bölgesel demokrasinin yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlar Komitesi'ne teklifler sunmak" olduğunu belirten, Tüzüğe İlişkin CM/Res(2015)9 sayılı Kongre ile ilgili Karar, Madde 2, Fıkra 1.b;

b. "Kongre düzenli olarak her ülke için tüm üye ülkelerde ve Avrupa Konseyi'ne katılma başvurusunda bulunan ülkelerde, yerel ve bölgesel demokrasiyle ilgili duruma ilişkin rapor hazırlar ve özellikle de Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda yer alan ilkelerin uygulanmasını temin eder" ifadesinin yer aldığı Tüzüğe İlişkin CM/Res(2015)9 sayılı Kongre ile ilgili Karar, Madde 2, Fıkra 3;

c. Raportörler Bay Jos Wiene (Hollanda L, EPP/CCE) ve Bay Zdenek Broz'un (Çek Cumhuriyeti L, ECR) 21-23 Haziran 2016 tarihinde İzlanda'ya yaptıkları bir ziyaretin ardından hazırladıkları İzlanda'da yerel demokrasiye ilişkin açıklayıcı not;

d. İzlanda'da yerel demokrasiye ilişkin 283 (2010) sayılı Tavsiye Kararı.

2. Kongre aşağıdaki hususları hatırlatır:

a. İzlanda Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı (CETS No. 122) 20 Kasım 1985'te imzaladı ve hiçbir açıklama yapmadan ve çekince koymadan 25 Mart 1991'de kabul etti; Şart İzlanda'da 1 Temmuz 1991'de yürürlüğe girdi;

b. İzlanda Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın yerel yönetimlerin çalışmalarında yer alma hakkına ilişkin Ek Protokolü'nü (CETS N0.207) 18 Kasım 2009'da imzaladı; henüz kabul etmedi;

c. İzleme Komitesi, raportörler Bay Jos Wiene (Hollanda L, EPP/CCE) ve Bay Zdenek Broz'u (Çek Cumhuriyeti L, ECR) İzlanda'da yerel demokrasiyle ilgili bir rapor hazırlayarak kongreye sunmaları için görevlendirdi;²

1 Kongre tarafından 29 Mart tarihinde 2017, 3. oturumda görüşülerek kabul edilmiştir [CPL32\(2017\)06](#) açıklayıcı not), eş-raportörler: Zdenek BROZ, Çek Cumhuriyeti (L, ECR), ve Jakob WIENEN, Hollanda (L, EPP/CCE)

2 Raportörlere bu çalışmada Avrupa Yerel Özerklik Şartı Bağımsız Uzmanlar Grubu üyesi Bayan Tania Groppi ve Kongre sekreteryası yardımcı olmuştur.

d. Kongre delegasyonu 21 ila 23 Haziran 2016 tarihleri arasında Reykjavik, Garðabær, Reykjanesbær ve Dalabyggð'ya giderek İzlanda'ya bir izleme ziyareti gerçekleştirdi.

3. Kongre İzlanda'nın Avrupa Konseyi nezdindeki Daimi Temsilciliği, merkezi ve yerel düzeydeki İzlanda makamları, İzlanda Yerel Yönetimler Birliği ve uzmanların yanı sıra görüşülen tüm şahıslara sağladıkları değerli işbirliği için teşekkür etmek ister.

4. Kongre aşağıdaki hususları memnuniyetle kaydeder:

a. devlet ile yerel yönetimler arasındaki anlaşmazlıkların düşük seviyede olması ve belediyeler tarafından sağlanan sosyal hizmetlerin kalitesinin de gösterdiği gibi İzlanda'da yerel demokrasi düzeyi global olarak tatmin edicidir;

b. ulusal ve yerel yönetimler büyük bir mali krizin ve bu krizin ekonomik sosyal sonuçlarının yerel özerkliğe zarar vermeden üstesinden gelmeyi başardılar;

c. 138/2011 sayılı yeni Yerel Yönetim Yasası devlet denetimine ve yerel yönetimlerin ulusal karar alma mekanizmalarına dahil olmasına ilişkin önemli hükümler içermektedir;

d. merkezi hükümet yerel yönetimleri etkili bir şekilde desteklemekte ve onlara geniş ölçüde danışmakta ve İzlanda Yerel Yönetimler Birliği'nin rolünü tanımaktadır;

e. geniş bir belediyeler-arası işbirliği araçları yelpazesi mevcuttur, bu da küçük belediyelerin modern hizmetler sunma ihtimaline katkıda bulunabilmektedir;

f. yurttaş toplantılarının ve istişare referandumlarının yapılmasıyla birlikte yerel düzeyde katılımcı demokrasi gelişmiştir.

5. Kongre aşağıdaki hususların özel dikkat gerektirdiğini kaydeder:

a. merkezi hükümet ile yerel yönetimler arasında net bir sorumluluk paylaşımının olmaması ve birçok "gri alanın" devam etmesi;

b. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na ulusal hukuk sisteminde doğrudan doğruya uygulanabilecek bir hukuk kaynağı olarak hukuki bir değer veren hiçbir mevzuatın geçmemesi;

c. yerel yönetimlerin sınırlı kaynaklara sahip olmaları ve kanunda öngörülenin dışında kalan işleri üstlenememeleri;

d. yerel yönetimler kendilerine devredilen yetkilerin yeterli mali kaynak olmadan artma tehlikesinden bahsettiler;

e. eşitleme fonu statik bir mekanizma olup, zayıf belediyeleri mali açıdan korumaya ve potansiyel mali kaynakların eşitsiz dağılımını düzeltmeye yönelik işlevini yerine getirmek için değişen ihtiyaçlara uyum sağlayamamaktadır;

f. Reykjavik şehrine diğer belediyelerle karşılaştırıldığında başkentin özel durumunu dikkate alan farklı yasal düzenlemeler getiren özel bir statü bahsedilmemiştir.

6. Kongre yukarıda sayılan hususlar ışığında Bakanlar Komitesi'ne İzlanda makamlarına aşağıdaki hususları yerine getirme çağrısı yapmasını tavsiye eder:

a. merkezi hükümet ile yerel yönetimler arasındaki sorumluluk paylaşımını yerellik (subsidiarite) ilkesi temelinde netleştirmek;

b. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na ulusal hukuk sisteminde doğrudan doğruya uygulanacak bir hukuk kaynağı olarak hukuki bir değer kazandıracak mevzuatı geçirmek;

c. yerel yönetimlerin yetkileriyle orantılı ve halkları için ihtiyari işler yapmalarına izin veren yeterli mali kaynaklara sahip olmasını sağlamak;

d. mali eşitleme mekanizmasını yerel yönetimlerin güncel ihtiyaçlarını karşılamayı mümkün kılacak şekilde modernize etmek;

e. Kongre'nin 219(2007) sayılı Tavsiye Kararı'na dayanarak Reykjavik şehrine, diğer belediyelerle karşılaştırıldığında başkentin özel durumunu göz önüne alacak farklı yasal düzenlemeler getiren özel bir statü vermek;

f. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın yerel yönetimin faaliyetlerine katılma hakkına dair Ek Protokolü'nü (CETS No.207) kabul etmek.